

Příloha č. 3 – Den Hospodinův

Níže uvádím přehled toho, kde je v Novém a Starém zákoně zmíněn „den Páně“ a „den Hospodinův“, což je dle mého názoru výraz aspoň částečně spojený s událostmi konce Starého zákona. Je to jen uspořádaný studijní materiál, který jsem si dělala kdysi dávno z úplně jiných důvodů a nechci tvrdit, že to vše odpovídá roku 70. Tento přehled dal kdysi dost práce, a pak jsem ho už na nic nepoužila, tak ho sem dávám spíše pro zajímavost.

Novozákonní „den Páně“

Výraz „ἡμέρα Κυρίου“ se v řeckém originále vyskytuje 6x. Resp. 7x, ale u posledního místa, Zjevení 1:10, se z kontextu zdá, že se nejedná o starozákonní den Hospodinův, v řečtině je zde použit jiný výraz než u ostatních pasáží (κυριακῆ ἡμέρα) a biblické komentáře se shodují na tom, že křesťané takto pravděpodobně označovali neděli coby den, kdy vstal Kristus z mrtvých.

Níže ČSP:

1. „Slunce se obrátí v temnotu a měsíc v krev, než přijde **Pánův den**, veliký a skvělý“ (Sk. 2:20) je přímou citací Starého zákona.
2. Vždyť sami přesně víte, že **Pánův den** přijde jako zloděj v noci. 1. Tes. 5:2
3. **Pánův den** přijde jako zloděj v noci. V něm nebesa s rachotem pomínou, prvky se žářem uvolní a země a její činy budou spáleny. 2. Pt. 3:10
4. On vás také bude utvrzovat až do konce, abyste byli bez úhony v **den našeho Pána Ježíše Krista**. 1. Kor. 1:8
5. vydejte takového člověka Satanu k záhubě těla, aby duch byl zachráněn v **den Pána Ježíše**. 1. Kor. 5:5
6. jako jste nás už i zčásti pochopili, že jsme vaší chloubou, tak jako i vy naši v **den našeho Pána Ježíše**. 2. Kor. 1:14

Starozákonní „den Hospodinův“

Starozákonní název den Hospodinův se vyskytuje v Bibli 20x, 2x je řeč o dni Hospodina zástupů. Jedná se o následujících 18 pasáží (ve dvou verších se tento výraz vyskytuje 2x). Použita je kralická Bible.

1. *Izaiáš 2:12* Nebo **den Hospodina zástupů** se blíží na každého pyšného a zpínajícího se, i na každého vyvýšeného, i bude ponížen.
2. *Izaiáš 13:6* Kvělte, nebo blízko jest **den Hospodinův**, jako zpuštění od Všemohoucího přijde.
3. *Izaiáš 13:9* Aj, **den Hospodinův** přichází přísný, a zřívost a rozpálení hněvu, aby obrátil tu zemi v poušť, a hříšníky její z ní vyhladil.
4. *Jeremiáš 46:10* A však ten **den Panovníka Hospodina zástupů** bude den pomsty, aby uvedl pomstu na nepřátely své, kteréžto zžře meč a nasytí se, anobř opojí se krví jejich; nebo obět Panovníka Hospodina zástupů bude v zemi půlnoční u řeky Eufrates.

5. *Ezechiel 13:5* Nevstupujete k mezerám, aniž děláte hradby okolo domu Izraelského, aby ostátí mohl v boji v **den Hospodinův**.
6. *Ezechiel 30:3* Nebo blízko jest den, blízko jest, pravím, **den Hospodinův**, den mrákoty, čas národů *bude*.
7. *Joel 1:15* Ach, nastojte na tento den; nebo blízký jest **den Hospodinův**, a jako poplénění od Všemohoucího přichází.
8. *Joel 2:1* Trubte trubou na Sionu, a křičte na hoře svaté mé, necht' se třesou všickni obyvatelé této země, nebo přichází **den Hospodinův**, nebo blízký jest,
9. *Joel 2:11* Hospodin pak sám vydá hlas svůj před vojskem svým, proto že velmi veliký bude tábor jeho, proto že silný ten, kdož vykoná slovo jeho. (Nebo veliký bude **den Hospodinův** a hrozný náramně), i kdož jej bude moci snéstí?
10. *Joel 2:31* Slunce obrátí se v tmou a měsíc v krev, prvé než přijde **den Hospodinův** veliký a hrozný,
11. *Joel 3:14* Ale více hromad, hromad v údolí posekání; nebo blízký jest **den Hospodinův**, v údolí posekání.
12. *Amos 5:18* Běda těm, kteříž žádají **dne Hospodinova**. K čemuž jest vám ten **den Hospodinův**, poněvadž jest tmy a ne světla? (2x)
13. *Amos 5:20* Zdali není tmy a ne světla **den Hospodinův**, v němž není blesku, ale mrákota?
14. *Abdiáš 1:15* Nebo blízko jest **den Hospodinův** proti všechněm těm národům. Jakž jsi činil, tak se stane tobě, odplata tvá navrátí se na hlavu tvou.
15. *Sofoniáš 1:7* Umlkni před obličejem Panovníka Hospodina, nebo blízký jest **den Hospodinův**; přistrojil zajisté Hospodin obět, povolal pozvaných svých.
16. *Sofoniáš 1:14* Blízký jest **den Hospodinův** veliký, blízký jest a rychlý velmi zvuk **dne Hospodinova**, tuť hořce křičeti bude udatný. (2x)
17. *Zachariáš 14:1* Aj, **den Hospodinův** přichází, a rozděleny budou kořisti tvé u prostřed tebe.
18. *Malachiáš 4:5* Aj, já pošli vám Eliáše proroka, prvé nežli přijde **den Hospodinův** veliký a hrozný...

Co vše zahrnuje starozákonní den Hospodinův?

Den Hospodinův je zmíněn ve Starém zákoně dvacetkrát, nicméně v některých pasážích se tento výraz opakuje. Celkem jsem zmíněných dvacet výrazů rozřadila do jedenácti oddílů. Mnohde je navíc zmíněný i „ten den“, „den pomsty“ apod.

Prvním problémem je stanovit rozsah veršů či kapitol, které se přímo vztahují k problematice. Abych se vyhnula opomenutí, rozhodla jsem se volit rozsah co nejširší, tak např. první místo (Iz. 2:12) zahrnuji od počátku kapitoly, kde je řeč o slově, které viděl Izaiáš o Judovi a Jeruzalému, až do konce páté kapitoly mluvící o „tom dni“ a pro něj příznačné „mrákotě a úzkosti“ - následující kapitola již hovoří o roce, kdy zemřel král Uziáš.

Z každého oddílu zahrnující výraz „den Hospodinův“ bych ráda vybrala hlavní charakteristiky dění v tomto období. Někteří proroci zároveň mluví i o jiných událostech, hříších Izraele apod., a proto podrobný rozbor každého z míst nepovažuji za proveditelný, jelikož rozsoudit, čeho se některé výroky týkají, je nelehké.

(Kromě úvodních citací veršů jsou v jednotlivých popisech verše pouze parafrázovány.)

1. Izaiáš 2:1 – 5:30

Izaiáš 2:12 Nebo **den Hospodina zástupů** se blíží na každého pyšného a zpínajícího se, i na každého vyvýšeného, i bude ponížen.

Oddíl o Judovi a Jeruzalému začíná v druhé kapitole a do konce páté kapitoly není žádný výrazný předěl, hned zpočátku je řeč o posledních dnech, ve kterých bude lid toužit po známosti Božích cest (v. 2-4). Od v. 10 oddíl pokračuje varováním před Hospodinovou hrůzou. Třetí kapitola dále mluví o tom, že Hospodin odejme od Jeruzaléma a Judy podporu vody a chleba, následuje popis těžké doby, který vrcholí v kapitole 4. Pátá kapitola mluví o zjetí lidu a napomíná bezbožnost, v jejím závěru je opět řeč o některých událostech charakteristických pro poslední období.

Obecný popis dne: den Hospodinův je dnem ponížení pyšných (2:12)

Nebeská znamení: pohledíme na zemi, a aj, mrákota a úzkost; nebo se i světlo zatmí při pohubení jejím (5:30)

Zemětřesení: hory se zatřásly (5:25),

Národy: přijde národ daleký (5:26)

Pomsta nad hříšníky: pyšní, zpínající a vyvýšení budou poníženi (2:12)

Hospodinova přítomnost: Hospodin bude soudit mezi národy (134), lid bude toužit po známosti Božích cest, je zde řeč o soudu národů a známá pasáž o znutí mečů v motyky, neboť přestanou války a lidé se již nebudou učit boji (2:2-4), v Jeruzalémě zůstanou jen svatí (4:3)

Jiné: modly vymizejí (2:18), Bůh potře zemi (2:19,21)

2. Izaiáš 13:1- 14:32

Izaiáš 13:6 Kvēlte, nebo blízko jest **den Hospodinův**, jako zpuštění od Všemohoucího přijde.

Izaiáš 13:9 Aj, **den Hospodinův** přichází přísný, a zuřivost a rozpálení hněvu, aby obrátil tu zemi v poušť, a hříšníky její z ní vyhladil.

Tento oddíl začíná břemenem Babylonu, které viděl Izaiáš, zahrnuje dva z veršů mluvící o dni Hospodinově a jako konec vnímám verš 14:27, po kterém následuje předěl v podobě roku, kdy zemřel král Achaz.

Obecný popis dne: den Hospodinův je blízko a je zpuštěním (13:6),

dnem přísným, dnem zuřivosti a rozpálení hněvu (13:9,13)

Nebeská znamení: hvězdy nebeské a planety nedopustí svítiti světlu svému, zatmí se slunce, měsíc nevydá světla svého (13:10)

Zemětřesení: Bůh zatřese nebesy, země se pohne z místa svého (13:13)

Národy: národy jsou shromážděny k válce (13:4)

Pomsta nad národy: o porážce je řeč od v. 15, ovšem je to již v souvislosti s Babylonem

Pomsta nad hříšníky: ruce oslábnu, srdce se rozplynou, lidé budou předěšeni (13:7,8), hříšníci budou vyhlazeni ze země (13:9), Bůh navštíví nepravost bezbožných (13:11)

Jiné: člověk bude dražší nad zlato (13:12)

3. Jeremiáš 46

Jeremiáš 46:10 A však ten **den Panovníka Hospodina zástupů** bude den pomsty, aby uvedl pomstu na nepřátely své, kteréžto zžítí se, a nasytí se, anobř opojí se krví jejich; nebo obět Panovníka Hospodina zástupů bude v zemi půlnoční u řeky Eufrates.

Kapitola 46 je samostatným uzavřeným oddílem, slovem proti Egyptu, den Hospodinův je pouze zmíněn ve verši 10 a není podrobněji rozepisován.

Obecný popis dne: den Panovníka Hospodina zástupů je dnem pomsty

Národy: tento den je pomstou nad nepřáteli, o kterých je mluveno nejen na tomto místě coby o oběti

4. Ezechiel 13

Ezechiel 13:5 Nevstupujete k mezerám, aniž děláte hradby okolo domu Izraelského, aby ostáti mohl v boji v **den Hospodinův**.

Tato kapitola je slovem proti falešným prorokům, den Hospodinův je jen zmíněn ve verši 5 v souvislosti s bojem, ve verši 13 je sice řeč o Božím hněvu a velikém krupobití, ale jako celek se kapitola věnuje nepravým prorokům.

Jiné: boj v den Hospodinův (13:5)

5. Ezechiel 30

Ezechiel 30:3 Nebo blízko jest den, blízko jest, pravím, **den Hospodinův**, den mrákoty, čas národů bude.

Pasáž začíná slovem, které prorok slyšel a končí veršem 19, po kterém následuje jiné slovo. Po charakteristice dne Hospodinova je hlavní zaměření na Egypt a jeho porážku rukou Nabuchodonozora (od v. 10).

Obecný popis dne: den Hospodinův je blízko (30:3)

Nebeská znamení: den Hospodinův je dnem mrákoty (30:3)

Národy: den Hospodinův je časem národů (30:3)

6. Joel

Joel 1:15 Ach, nastojte na tento den; nebo blízký jest **den Hospodinův**, a jako poplénění od *Všemohoucího přichází*.

Joel 2:1 Trubte trubou na Sionu, a křičte na hoře svaté mé, necht' se třesou všickni obyvatelé této země, nebo přichází **den Hospodinův**, nebo blízký jest,

Joel 2:11 Hospodin pak sám vydá hlas svůj před vojskem svým, proto že velmi veliký bude tábor jeho, proto že silný ten, kdož vykoná slovo jeho. (Nebo veliký bude **den Hospodinův** a hrozný náramně), i kdož jej bude moci snést?

Joel 2:31 Slunce obrátí se v tmou a měsíc v krev, prvé než přijde **den Hospodinův** veliký a hrozný,

Joel 3:14 Ale více hromad, hromad v údolí posekání; nebo blízký jest **den Hospodinův**, v údolí posekání.

Kniha Joel má tři kapitoly, tématu se věnuje celá, den Hospodinův je v ní zmíněn celkem 5x.

Obecný popis dne: den Hospodinův je blízký, je dnem poplenní (1:15), přichází a je blízký (2:1), veliký a hrozný náramně (2:11, 2:31)

Nebeská znamení: den temnosti a mračna, den oblaku a mrákoty, jako záře jitřní rozprostřená po horách (2:2), slunce i měsíc se zatmí, a hvězdy potratí svůj blesk (2:10, 3:15), zákraky na nebi (2:30), slunce se obrátí v tmu a měsíc v krev, než tento den přijde (2:31)

Zemětřesení: třásti se bude země, pohnou se nebesa (2:10, 3:16)

Geografické změny: Judské potoky budou plné vody, z domu Hospodinova vyjde pramen a zavlaží údolí Setim (3:18)

Národy: národy budou shromážděny v údolí Jozafat (3:2,12)

Pomsta nad národy: Bůh bude soudit národy v údolí Jozafat (3:12-14)

Hospodinova přítomnost: Hospodin vydá hlas svůj před vojskem svým (2:11), Hospodin řvátí bude ze Siona a z Jeruzaléma vydá hlas svůj (3:16), Juda bude trvat na věky 3:20

Jiné: přítomnost lidu, který bude: mnohý a silný, jemuž rovného nebylo od věků, aniž bude, což by ušlo před ním, tváři jeho děsiti se budou lidé, byť i na meč upadli, nebudou raněni, po městě těkati budou, po zdech běhati, na domy vstupovati, a okny polezou jako zloděj (2:3-9)

7. Amos 5

Amos 5:18 Běda těm, kteříž žádají **den Hospodinova**. K čemuž jest vám ten **den Hospodinův**, poněvadž jest tmy a ne světla?

Amos 5:20 Zdali není tmy a ne světla **den Hospodinův**, v němž není blesku, ale mrákota?

Pátá kapitola proroka Amose je naříkáním nad domem Izraelským a den Hospodinův je v ní zmíněn 3x. Celkově kniha nevykazuje výrazné předěly a k „tomu dni“ se opakovaně vrací. Hned verš 1:2 mluví o tom, že Hospodin bude řvát ze Siona, následuje ohlášení soudů vůči Damašku, Gáze, Týru, Edomu a dalším národům včetně Judy a Izraele (1:3-2:16) a další slova vůči Izraeli, v kterémžto textu je den Hospodinův zmíněn pouze formou otázky (5:18,20), o „tom dni“ je opět řeč ve verši 8:9 a opět od verše 9:11.

Obecný popis dne: Hospodinův den je popsán zejména formou nebeských znamení, jak ukazuje další bod

Nebeská znamení: den tmy a ne světla, není v něm blesku, ale mrákota (5:18,20), slunce zajde o poledni a Bůh uvede tmu na zemi v jasný den (8:9)

Hospodinova přítomnost: Hospodin bude řvát ze Siona a vydá svůj hlas z Jeruzaléma (1:2),

Jiné: Bůh zdvihne stánek Davidův, kterýž klesá a vzdělá jej jako za dnů starodávných, aby dědičně vládli nad národy... (9:11,12), dále je řeč o úrodnosti země a o tom, že Izrael nebude více vykořeněn ze země (9:13-15), povalí se jako voda soud a spravedlnost jako potok silný (5:24), na zemi bude hlad po slyšení slov Hospodinových ve dnech, které jdou (8:11)

8. Abdiáš

Abdiáš 1:15 Nebo blízko jest **den Hospodinův** proti všechněm těm národům. Jakž jsi činil, tak se stane tobě, odplata tvá navrátí se na hlavu tvou.

Prorocství Abdiáše je krátké, není rozčleněno do kapitol. Začíná slovem o zemi Idumejské, o dni Hospodinově je řeč od v. 15.

Obecný popis dne: den Hospodinův je blízko (1:15)

Národy: den Hospodinův je proti všem národům (1:15)

Ustanovení království: na hoře Sion bude vysvobození, bude svatá, dům Jákobův bude dědičně držet svá dědictví (1:17) Hospodinovo království (1:21)

9. Sofoniáš

Sofoniáš 1:7 Umlkni před obličejem Panovníka Hospodina, nebo blízký jest **den Hospodinův**; přistrojil zajisté Hospodin obět, povolal pozvaných svých.

Sofoniáš 1:14 Blízký jest **den Hospodinův** veliký, blízký jest a rychlý velmi zvuk **dne Hospodinova**, tuť hořce křičeti bude udatný. (2x)

Sofoniášovo proroctví má tři kapitoly, které neukazují žádný výraznější předěl textu, proto jej beru v úvahu rovněž celé. První kapitola je popisem dne Hospodinova a zmiňuje jej 3x, další kapitola je napomenutím k hledání Hospodina, než přijde jeho den, ke kterému se prorok vrací ve verši 3:8.

Obecný popis dne: den Hospodinův je blízký (1:7,14), veliký, jeho zvuk je rychlý (1:14), je to den rozhněvání, úzkosti a trápení, den zpuštění a to hrozného (1:15), den trouby a troubení (1:16), den hněvu (2:2)

Nebeská znamení: den temnosti a mračna, den oblaku a mrákoty (1:15)

Pomsta nad národy: Bůh povstane k loupeži, sebere národy, shromáždí království a vylije na ně rozhněvání a prchlivost svého hněvu (3:8), odklidí nepřítel (3:15)

Pomsta nad hříšníky: prorok mluví o sklizni země a zahlazení modlářů (1:2-6) a o přistrojení oběti a o navštívení bezbožných (1:7-13) a vylití krve hříšníků (1:17,18)

Hospodinova přítomnost: král Izraelský Hospodin jest uprostřed tebe (3:15), Hospodin Bůh tvůj uprostřed tebe mocný zachová tě (3:17)

Jiné: je popisován zbožný charakter těch, kteří zůstanou (3:9-13)

10. Zachariáš

Zachariáš 14:1 Aj, **den Hospodinův** přichází, a rozděleny budou kořisti tvé u prostřed tebe.

Zachariášovo břímě ohledně Izraele začíná ve 12. kapitole a pokračuje až do konce knihy (kapitoly 14).

Obecný popis dne: O dni Hospodinově je řečeno, že přichází a budou v něm rozděleny kořisti (14:1), ihned poté následuje popis shromáždění národů proti Jeruzalému

Nebeská znamení: v ten den, že nebude světla drahého, ani tmy husté (14:6), stane se, že v čas večera bude světlo (14:7)

Geografické příměry: hora Olivetská se rozdvojí napůl (14:4), vycházejí budou vody živé z Jeruzaléma (14:8), země bude jako rovina a Jeruzalém bude vyvýšen (14:10)

Národy: Jeruzalém bude jako číše, která přivede ku potáčení národy (12:2), národy budou shromážděny k boji proti Jeruzalému (14:2)

Pomsta nad národy: Hospodin raní koně i jezdce (12:4); národy, které přitáhnou, budou zahlazeny (12:9), Jeruzalém bude dobit, ale pak Hospodin vytáhne a bude bojovat proti národům (14:2,3), od 14:12 popis rány, kterou Hospodin raní národy.

Hospodinova přítomnost: Židé obrátí zřetel k tomu, kterého bodli (12:10), uvidí rány na jeho rukou (13:6), jeho nohy stanou v ten den na hoře Olivetské (14:4), přijde Hospodin Bůh můj, a všichni

svatí s ním (14:5), Hospodin bude králem nade vší zemí (14:9), nebude více prokletí, Jeruzalém bude bezpečně seděti (14:11)

Jiné: dojde k vyhlazení model, falešných proroků a ducha nečistoty (13:2), ze země bude ponechána jen 1/3 lidí (13:8), národy budou přicházet slavit svátek stánků a pokud ne, nebude v jejich zemi pršet (14:16-19)

11. Malachiáš 3:16 – 4:6

Malachiáš 4:5 Aj, já posli vám Eliáše proroka, prvé nežli přijde **den Hospodinův** veliký a hrozný...

Prorok Malachiáš mluví o břemeni slova Hospodinova proti Izraeli, na začátku třetí kapitoly je řeč o andělu, který připraví cestu před jeho tváří (toto místo Ježíš vztahuje na Jana Křtitele v Mat. 11:10), poté je řeč např. o desátcích a obětech, ke dni, který Hospodin zástupů učiní, se prorok vrací ve verši 3:17.

Obecný popis dne: Den Hospodinův je popisován jako veliký a hrozný (4:5)

Pomsta nad hříšníky: ten den přichází hořící jako pec, v němž budou všichni pyšní a všichni pášící bezbožnost jako strniště (4:1)

Jiné: Ti, kteří se bojí Hospodina, budou v ten den jeho zvláštním lidem a bude učiněn rozdíl mezi těmi, kdo se Boha bojí a kdo nikoliv a těmi, kdo mu slouží a kdo nikoliv (3:16-18)

Shrnutí popisu dne Hospodinova

Den Hospodinův je opakovaně popisován jako den, který je blízko, jako den přísný, den hněvu, poplenu a den, kdy budou vyhlazeni hříšníci a děleny kořisti (Iz. 13:9, Joel 1:15, Zach. 14:1), den pomsty nad nepřáteli (Jer. 46:10), den, kdy by se měli obyvatelé země třást (Joel 2:1), čas mrákovy a tmy (Ez. 30:3, Ámos 5:18) a opakovaně jako den veliký a hrozný (Joel 2:11, 2:31, Mal. 4:15).

Většina proroků zmiňuje v souvislosti s tímto dnem nějaká „nebeská“ znamení, slunce a měsíc, popř. i hvězdy a planety se zatmí a nevydají světlo (Iz. 13:9,10, Iz. 24:23, Joel 2:10, Joel 3:14 b, 15, Mat. 24:29), Joel uvádí, že měsíc bude jako krev (Joel 2:31), proroci zmiňují také zemětřesení (Iz. 13:13, Joel 2:10).

Dále je pro něj příznačná Hospodinova přítomnost - „stanou nohy jeho v ten den na hoře Olivetské“ (Zach. 14:4). Hospodin podle proroka Zachariáše vytáhne a bude bojovat, přijde spolu se všemi svatými a bude králem nad zemí (Zach. 14). Joel říká, že Hospodin „vydá hlas svůj před vojskem svým“ (2:11), „řvátí bude z Siona, a z Jeruzaléma vydá hlas svůj“ (3:16).

Další odkazy na „TEN DEN“

Slovo den **דִּי'** se ve starozákonních pasážích Izaiáš 1:1 – Malachiáš 4:5 objevuje 381x celkem ve 376 verších (v některých verších se toto slovo opakuje).

Jak již bylo řečeno, 20x je řeč přímo o dni Hospodinově, více než sto veršů mluví o „tom dni“, velká část veršů má samozřejmě čistě časový charakter (mluví o tomto dni, dnešním dni, několikátém dni daného měsíce, každém dni apod.) a pak jsou zde verše hovořící o dni hněvu, pomsty, rozhněvání, soužení apod. Mnohé z veršů, které hovoří o tom dni, se ale vztahují k výše zmíněným událostem, proto se nelze domnívat, že jsou popsány pouze výrazem „Den Hospodinův“.

Výraz „den Hospodinův“ jsem v knize zmínila, ale tento přehled jsem do ní nakonec raději nedávala, kdybych ho chtěla někdy upravit.